A conservación da biodiversidade a través dos dos ESPAZOS NATURAIS

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

Rogelio Fernández Díaz
Subdirector Xeral de Espazos Naturais e Biodiversidade

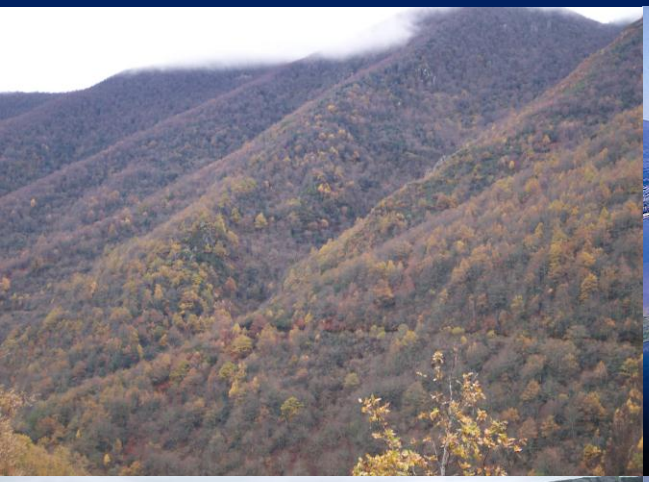

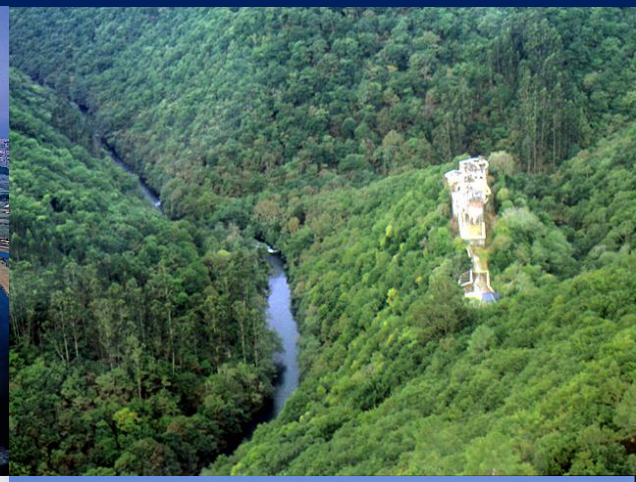

A Conservación da Biodiversidade : Espazos naturais protexidos

1.- ¿Que intentamos conservar?

2.- ¿Cales son o compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade?

3.- ¿Como?

Áreas Protexidas como estratexia para conservar a biodiversidade

Liñas de acción Dirección Xeral de Conservación da Natureza

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

A Biodiversidade: Situación es perspectivas

Cumio da Terra (Río, 1992)

No ano 1972 celebrouse en Estocolmo, organizada polas Nacións Unidas, o primeiro Cumio da Terra, que marcou o inicio dun longo período de reunións internacionais nas que se foi fixando unha nova conciencia en relación ao uso dos recursos naturais. O espírito de Estocolmo materializouse finalmente no ano 1992 na Conferencias de Nacións Unidas sobre o Medio e o Desenvolvemento, celebrada na cidade brasileira de Rio de Janeiro.

As máis de 2.500 recomendacións establecidas no Cumio, resumíronse nun documento de 6 páxinas, que demandaba a integración de medio e desenvolvemento económico, o denominado Proxecto 21 ou Axenda 21.

O Cumio foi tamén o lugar onde se debateu sobre a problemática do cambio climático, donde se aprobou a declaración sobre os Bosques e o Convenio sobre a diversidade biolóxica. Eixes que marcaron a política ambiental do planeta a partir desta data.

Convención sobre a Diversidade Biolóxica (1992)

A Convención é o primeiro acordo global cabal para abordar todos os aspectos da diversidade biolóxica (ecosistemas, especies, recursos xenéticos), recoñecendo por primeira vez que a conservación da diversidade biolóxica é "unha preocupación común da humanidade" e unha parte integral do proceso de desenvolvemento. (Necesitamos da biodiversidade ara sobrevivir)

Para alcanzar os seus obxectivos, a Convención promove constantemente a asociación entre países. As súas disposicións sobre a cooperación científica e tecnolóxica, acceso aos recursos xenéticos e a transferencia de tecnoloxías ambientalmente sas, son a base desta asociación.

A Conferencia das Partes do Convenio sobre a diversidade biolóxica (CDB) fixou no ano 2002 un obxectivo ambicioso, reducir substancialmente a perda de biodiversidade no período 2002-2010.

Estratexía Europea sobre Biodiversidade (1993)

A Unión Europea foi un dos elementos clave no desenvolvemento do Cumio de Río e do Convenio Europeo Sobre a Diversidade Biolóxica.

Previamente ao ano 1992, o Consello de Europa apostara de forma decidida por impulsar no ámbito europeo e internacional os convenios de Berna (1982) e Bonn (1982), así como iniciara a creación dunha grande rede de áreas protexidas europea, a Rede Natura 2000, que se materializaría no mesmo ano que se celebrou o cumio de Río.

No 1993, a Unión Europea, ratificou o Convenio da Diversidade Biolóxica, para posteriormente aprobar no ano 1998, a Estratexia Europea sobre a Diversidade Biolóxica, feito que xerou O DESENVOLOVEMENTO de documentos similares, en ámbitos estatais (España, 1998) ou autonómicos (Galicia, 2003).

Plan de Acción da Unión Europea (2006-2010)

Co obxectivo de frear a perda da biodiversidade a UE elaborou un Plan de Acción cos as seguintes liñas de actuación:

1.- Mellorar a protección dos hábitats e as especies máis importantes da Unión Europea, fortalecendo a Rede Natura 2000

2. - Preservar e restaurar a biodiversidade e os servizos dos ecosistemas nas zonas rurais, optimizando as disposicións da política agrícola común (PAC), para a conservación das terras agrícolas e bosques cun alto valor natural.

3. - Preservar e restaurar a biodiversidade e os servizos dos ecosistemas no medio mariño da UE non protexido.

4. - Reforzar a compatibilidade do desenvolvemento rexional e territorial coa biodiversidade na UE

5. - Reducir de modo substancial o impacto na biodiversidade das especies exóticas invasoras e dos xenotipos exóticos.

O ano 2010 corresponde co Ano Internacional da Diversidade Biológica

Ol obxectivo de deter a pérdida da biodiversidadepara o 2010 ten fracasado, e agora se dan pasos e se estudia cal debe de ser o obxectivo post-2010 que a Comisión Europea debe aprobar (Nagoya).

Os servizos que prestan os ecosistemas son o fundamento do benestar humano.

Dos 24 servizos que prestan os ecosistemas, recentemente avaliados na Avaliación de Ecosistemas do Milenio, se sinala que alomenos 15 están en decadencia, entre estes o abastecimiento de auga doce, a produción pesqueira mariña, a capacidade de purificación da atmósfera fronte á contaminación, o control dos desastres naturais a polinización, a capacidade dos ecosistemas agrícolas para loitar contra as plagas etc..

Nagoya (Japón) Novembro 2010

A lo largo de este último año **la posición de la UE** en materia de biodiversidad se foi perfilando de cara á celebración do próximo cumio da Conferencia das Partes do Convenio sobreDiversidade Biolóxica CDB

1.-O **grupo de traballo de medio ambiente internacional** na reunión de 1-2 de Setembrp do 2010 discutiu o documento 12769/1/10 borrador de conclusións do Consello en preparación da Conferencia das Partes sobre Biodiversidad (COP 10) de Nagoya dando lugar a un documento que vay a defender por parte da delegación Española (A CA de Galicia coordina para este tema a posición das CCAA

Valorase positivamente a orientación global do proxecto de conclusións en relación ós obxectivos da política da UE en materia de conservación da biodiversidade e dos servicios que prestan os ecosistemas, así como tamen no el compromiso da UE en elevar o nivel de acción nesta materia

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
- Hábitats
- Xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
  - Especies protexidas
  - Árbores senlleiras
- Hábitats
- Xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Especies de interés para la conservación

	RBA	ESPAÑA
Algas	618	7
Fungos (liques)	≈ 900	5
Fungos (macromicetos)	1.681	0
Briófitos	558	26
Flora Vascular	2.391	78
Invertebrados		21
Peixes	27	8
Anfibios	15	13
Réptiles mariños	5	5
Réptiles terrestres	25	20
Aves	401	203
Mamíferos mariños	29	26
Mamíferos terrestres	67	23
Total	6.717	435

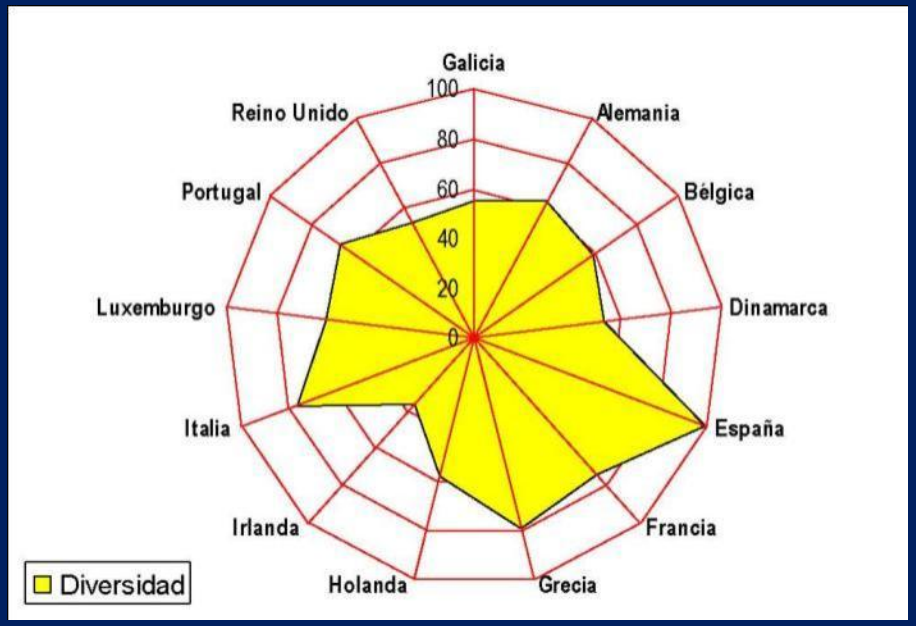

A diversidade de vertebrados de Galicia é superior á da maioría dos países Rexión Bioxeográfica Atlántica da Unión Europea como Reino Unido, Dinamarca ou Holanda

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Especies de interés para la conservación

	RBA	Número
Algas	618	7
Fungos (liques)	≈ 900	5
Fungos (macromicetos)	1.681	0
Briófitos	558	26
Flora Vascular	2.391	78
Invertebrados		21
Peixes	27	8
Anfibios	15	13
Réptiles mariños	5	5
Réptiles terrestres	25	20
Aves	401	203
Mamíferos mariños	29	26
Mamíferos terrestres	67	23
Total	6.717	435

Directiva 92/43/CEE

	P	II	IV	V	TOTAL
Algas	-	-	-	2	2
Fungos (Liques)	-	-	-	1	1
Briófitos	-	2	-	1	3
Fentos	-	3	3	1	4
Espermatófitos	3	14	18	5	23
Invertebrados	-	11	7	3	13
Peixes	-	7	-	4	8
Anfibios	-	2	8	2	10
Réptiles terrestres	-	4	7	-	7
Réptiles mariños	2	2	5	-	5
Mamíferos terrestres	1	12	21	5	26
Mamíferos mariños	-	4	24	5	29
TOTAL	6	61	93	29	131

Especie Prioritaria [P] Anexo II [II]. Anexo IV [IV]. Anexo V [V].

Directiva 79/409/CEE

	DC 79/409/CEE						
	1	2.1	2.2	E	3.1	3.2	TOTAL
Aves	64	21	40	17	5	14	123

Anexo I [1]. Anexo II-I [2.1]. Anexo II-II [2.2]. Especies do Anexo II-II referidas a España [E]. Anexo III-I [3.1]. Anexo III-II [3.2].

Das 435 especies protexidas de Galicia, 254 son consideradas como tales, polas normativas europeas

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Especies de interés para la conservación

	Total galicia	Número
Algas	618	7
Fungos (liques)	≈ 900	5
Fungos (macromicetos)	1.681	0
Briófitos	558	26
Flora Vascular	2.391	78
Invertebrados		21
Peixes	27	8
Anfibios	15	13
Réptiles mariños	5	5
Réptiles terrestres	25	20
Aves	401	203
Mamíferos mariños	29	26
Mamíferos terrestres	67	23
Total	6.717	435

Catálogo Nacional de Especies Ameazadas

	En	SH	Vu	IE	TOTAL
Algas	-	-	-	-	-
Fungos (Liques)	-	-	-	-	-
Briófitos	-	-	-	-	-
Fentos	1	-	-	-	1
Espermatófitos	2	1	-	-	3
Invertebrados	1	1	1	3	6
Peixes	-	-	-	-	-
Anfibios	-	-	-	12	12
Réptiles terrestres	-	-	-	16	16
Réptiles mariños	-	-	-	4	4
Aves	5	-	5	187	196
Mamíferos terrestres	1	-	7	14	22
Mamíferos mariños	1	1	6	7	15
TOTAL	11	3	19	243	275

En Perigo de Extinción [En]. Vulnerable [Vu]. Sensible á alteración do seu hábitat [SH]. de Interese Especial [IE].

Catálogo Galego de Especies Ameazadas

	E	V	III	TOTAL
Algas	2	5	2	7
Fungos (Liques)	4	-	-	4
Briófitos	2	24	-	26
Fentos	6	5	-	11
Espermatófitos	35	29	-	64
Invertebrados	8	8	-	16
Peixes	-	3	-	3
Anfibios	-	8	-	8
Réptiles terrestres	2	9	-	10
Réptiles mariños	1	1	-	2
Aves	13	15	-	28
Mamíferos terrestres	1	10	-	11
Mamíferos mariños	-	2	-	2
TOTAL	74	119	2	192

En Perigo de Extinción [E]. Vulnerable [V].
Susceptibles de aproveitamento discreto [III].

O Catálogo Nacional inclúe soamente 30 especies como En Perigo de Extinción e Vulnerables. Mentres que o catálogo Galego inclúe 162 especies nestas mesmas Categorías

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Especies Prioritarias (Directiva Hábitats)

Flora: 3 Especies

Omphalodes littoralis	*Eryngium viviparum*	*Centaurea borjae*
Porto do Son	*Lagoa de Cospeito*	*San Andrés de Teixido*

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Especies Prioritarias (Directiva Hábitats)

Fauna: 3 Especies

Ursus arctos	*Caretta caretta*	*Chelonia mydas*
Ancares	*Corrubedo*	*Costa da Morte*

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
  - Especies protexidas
  - Árbores senlleiras
- Hábitats
- Xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- **Especies**
  - Especies protexidas
  - Árbores senlleiras
- **Hábitats**
- **Xeodiversidade**
  - Exemplares monumentais de interese natural ou cultural
  - Pequenos rodais de interese cultural ou natural

A Pravia (Vilalba)

Paseo das oliveiras (Pazo de Ribadulla)

O Catalogo Galego de Árbores Senlleiras inclúe un importante número de especies e rodais de gran importancia cultural ou natural

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
- Hábitats
- Xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
- **Hábitats**
- Xeodiversidade

Hábitats: Unidades do ecosistema delimitadas polas suas características abióticas (xea, clima), bióticas (fauna, flora) e ecolóxicas (estrutura, función). Inclúen desde unidades da paisaxe, a formacións de escasa superficie formadas por especies anuais.

Hábitats prioritarios

Hábitats no prioritarios

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

Hábitats do Anexo I da DC 92/43/CEE (Anexo I da Lei 42/2007)

Hábitats do Anexo I na Unión Europea

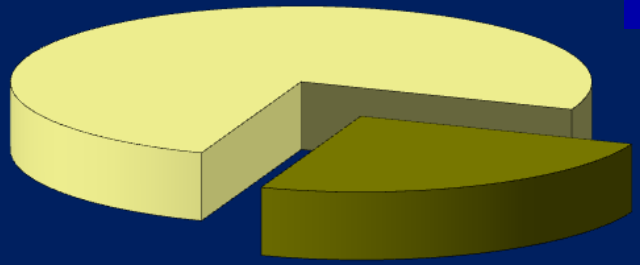

Unión Europea
218 tipos de hábitats de interese comunitario
71 tipos de hábitats prioritarios.

Hábitats do Anexo I en Galicia

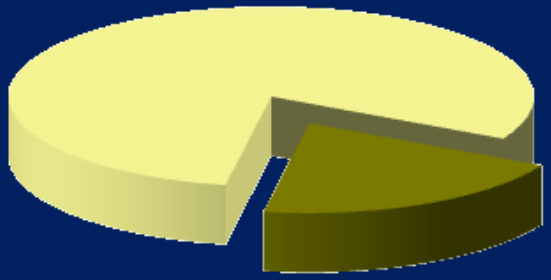

Galicia
72 tipos de hábitats de interese comunitario
18 tipos de hábitats prioritarios.
33% dos hábitats del Anexo I da UE
25% dos prioritarios da UE

En Galicia están representado o 33% dos hábitats de interese comunitario e o 25% dos hábitats prioritarios da Unión Europea

Hábitats del Anexo I de la DC 92/43/CEE

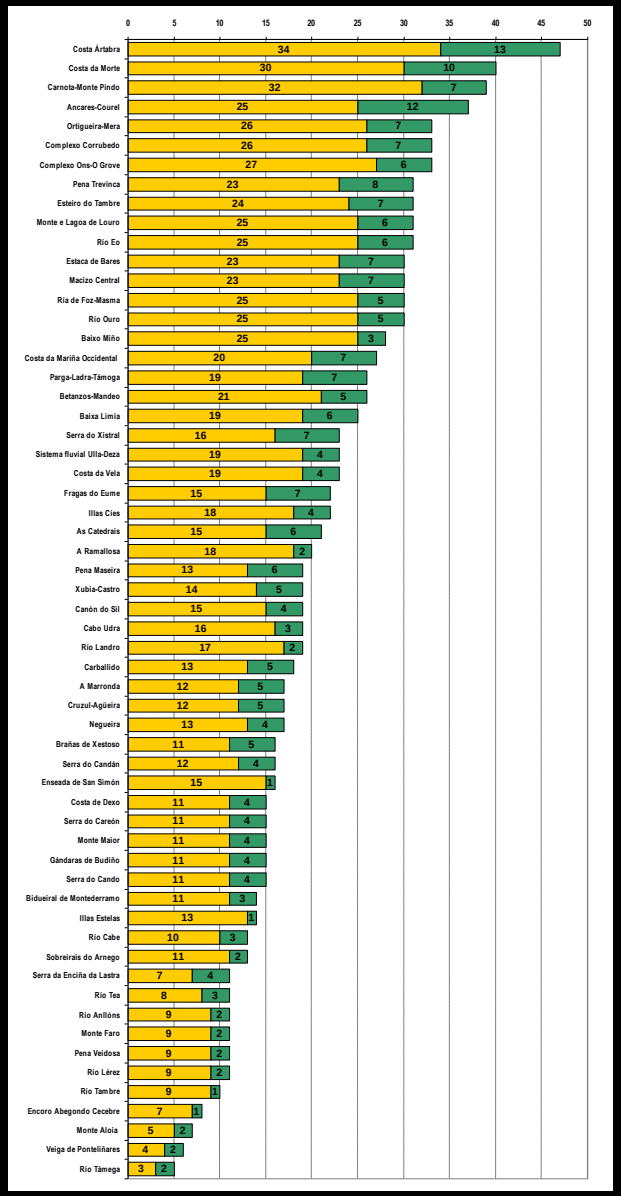

Costa Artabra
Costa da Morte
Carnota-Monte Pindo
Os Ancares-O Courel
Ortigueira-Mera
Complexo Corrubedo
Ons-Grove
Pena Trevinca

Encoro Cecebre
Monte Aloia
Veiga de Ponteliñares
Río Támega

O territorio galego alberga áreas cunha gran diversidade de hábitats de interese comunitario.

Varios espazos protexidos conteñen máis de 30 tipos de hábitats. Datos excepcionais no contexto da Rexión Atlántica da Unión Europea.

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
- Hábitats
- Xeodiversidade

Compoñentes da biodiversidade e xeodiversidade

- Especies
- Hábitats
- **Xeodiversidade**

Galicia conta con un gran variedade de ambientes xeolóxicos, fenómenos e procesos, que configuran unidades características da paisaxe de Galicia. A menor escala, atópanse áreas de gran valor científico, educativo, escénico, relacionadas coa presenza de elementos senlleiros da xea: minerais, rochas, formas (fervenzas, augas termais, etc), fósiles e distintos tipos de solos.

Troncos da Praia Ponzos de máis de 7.000 ano de antigüedade

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

Areas Protexidas

RESEÑA HISTÓRICA DOS ESPAZOS NATURAIS PROTEXIDOS

PRIMEIRO ESPAZO NATURAL PROTEXIDO

1872	Parque Nacional de Yellowstone en Estados Unidos

SITUACIÓN DOS ESPAZOS NATURAIS EN ESPAÑA

22 de xullo de 1918	Parque Nacional “La montaña de Covadonga” (Asturias)
16 de agosto de 1918	Parque Nacional “Ordesa” (Huesca)
1920	Declarado Sitio Nacional de San Juan de la Peña (Huesca)
1927	Constitúense figuras de Sitio Natural e Monumento Natural de Interese Nacional
1957	Lei de Montes adica un capítulo a Parque Nacionais
1975	Aprobouse a Lei de Espazos Naturais Protexidos (Figuras: Parque Nacional,Parque Natural,Reserva Integral, Paraxe Natural de Interese Nacional)
1989	Aprobouse a Lei 4/1989 de conservación de espazos naturais e da flora e fauna silvestres (Figuras: Parques, Reservas Naturais, Monumentos Naturais e Paisaxes Protexidos)
1992	Directiva Hábitat e inicio del proceso Red Natura 2000

2001 GALICIA

Lei 9/2001, do 21 de agosto, de conservación da natureza
(9 Figuras: Reserva Natural, Parque Nacional, Parque Natural, Monumento Natural,
Humidal Protexido, Paisaxe Protexida, Zona de Especial Protección dos Valores Naturais,
espazo natural de interese local e espazo privado de interese natural)

2007

Lei 42/2007 del Patrimomio Natural e da Biodiversidade

Areas Protexidas

- Espazos Naturais
  - Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
  - Lei 9/2001 de Conservación da Natureza
- Instrumentos de xestión
  - Espazos de ámbito Internacional
  - Espazos de ámbito da Unión Europea
  - Espazos de ámbito Estatal/Autonómico
  - Espazos de ámbito Autonómico

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
- Lei 9/2001 de Conservación da Natureza

Espazos de ámbito Internacional

1.- Humidais RAMSAR

2.- Reservas da Biosfera (Programa M&B)

3.- Areas Mariñas Protexidas (Convenio Ospar)

Humidais RAMSAR

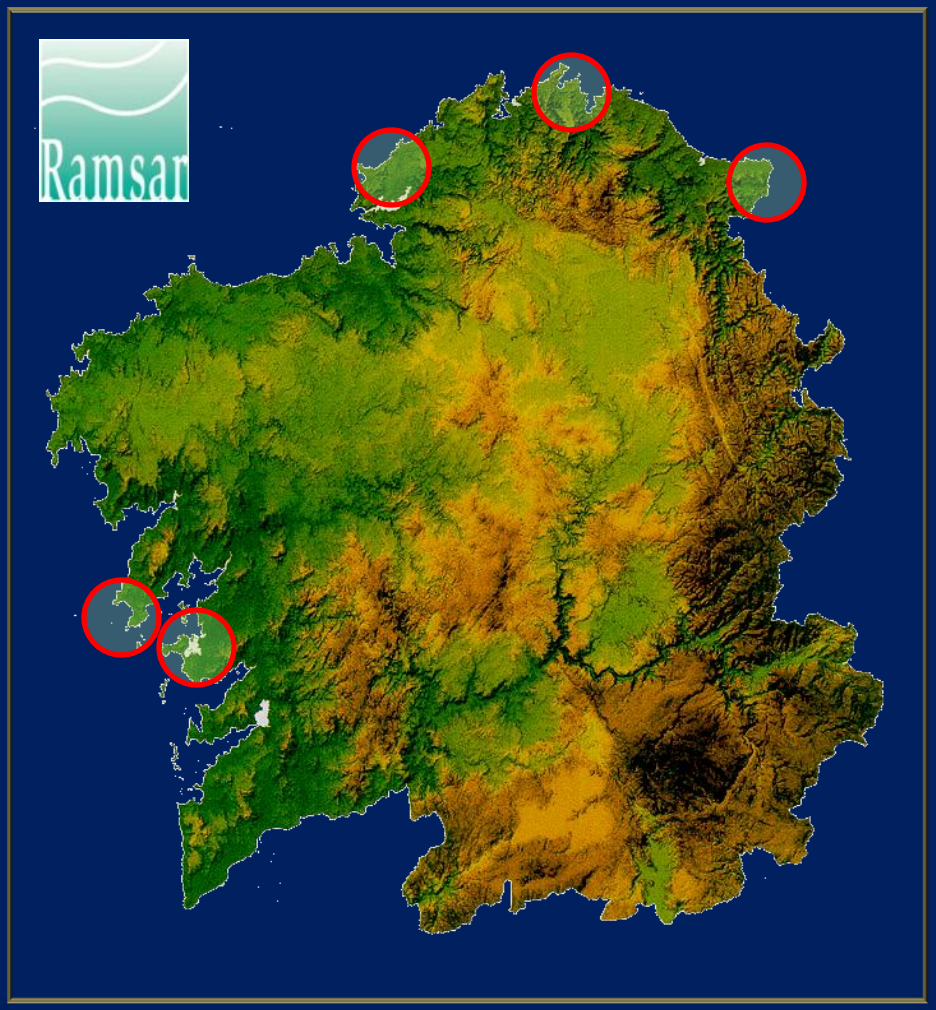

O convenio Ramsar (Irán, 1971) foi o primeiro convenio destinado á protección específica dun tipo concreto de ecosistema, os humidais. Dende a súa aprobación designáronse no mundo máis de 1800 humidais, como Humidais de Importancia internacional.

Humidal de Importancia internacional - Humidal Protegido

Humidal de Importancia internacional - Ramsar

Humidal	Declaración BOE	Modificación BOE	Natura 2000 LIC	Natura 2000 ZEP	Humidal Protegido DOG
Complexo Umia-Grove	05/12/1989	----	●	●	07/06/2004
Rías de Ortigueira e Ladrido	05/12/1989	----	●	●	07/06/2004
Complexo de Corrubedo	26/03/1993	----	●	●	07/06/2004
Lagoa e Areal de Valdoviño	26/03/1993	24/02/2006	●	●	07/06/2004
Ría do Eo	04/10/1994	----	●	●	07/06/2004

Humidal de Importancia internacional - Ramsar: BOE: datas de declaración e modificación da publicación do Acordo Consello de Ministros no BOE. Humidal Protexido: DOG: data da publicación da declaración do Decreto 110/2004. Espazo incluído parcial ou totalmente dentro da Rede Natura 2000 (●)

Reservas da Biosfera

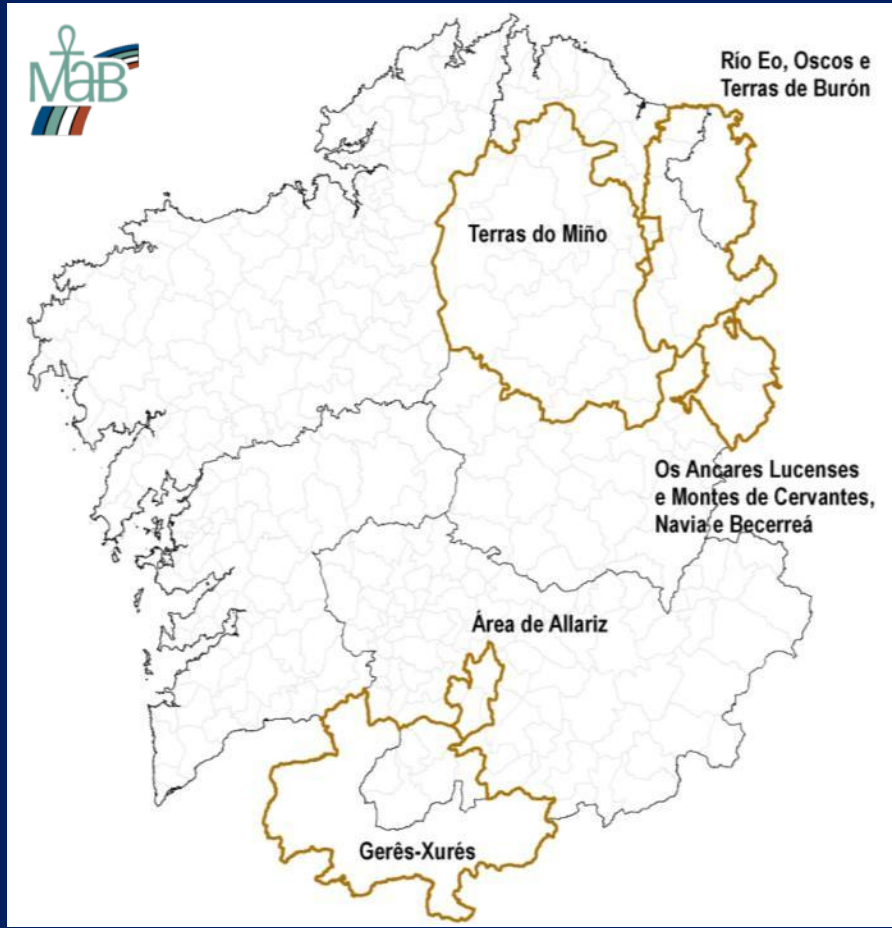

As Reservas da Biosfera integran espazos con áreas destinadas a conservación dos recursos naturais (Zonas núcleo) que deben ser designadas como Espazos Naturais Protexidos, e áreas destinadas a implementación de prácticas de desenvolvemento sostible.

Reserva da Biosfera		
Ano	**Denominación**	**Superficie**
2002	Terras do Miño	363.669 ha
2005	Área de Allariz	21.482 ha
2006	Os Ancares Lucenses	53.664 ha
2007	Río Eo, Oscos e Terras de Burón*	108.007 ha
2009	Gerês- Xurés*	62.777 ha
	Total	609.599 ha

Convenio Ospar

OSPAR COMMISSION

Protecting and conserving the North-East Atlantic and its resources

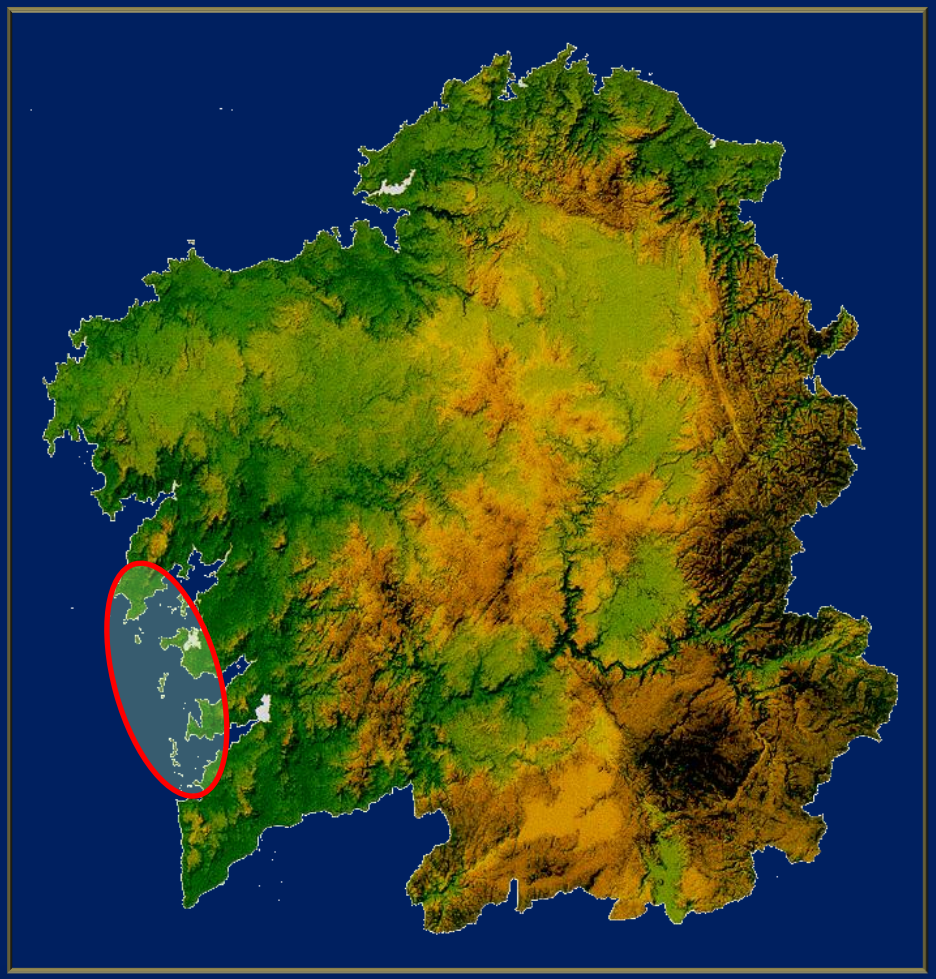

Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia

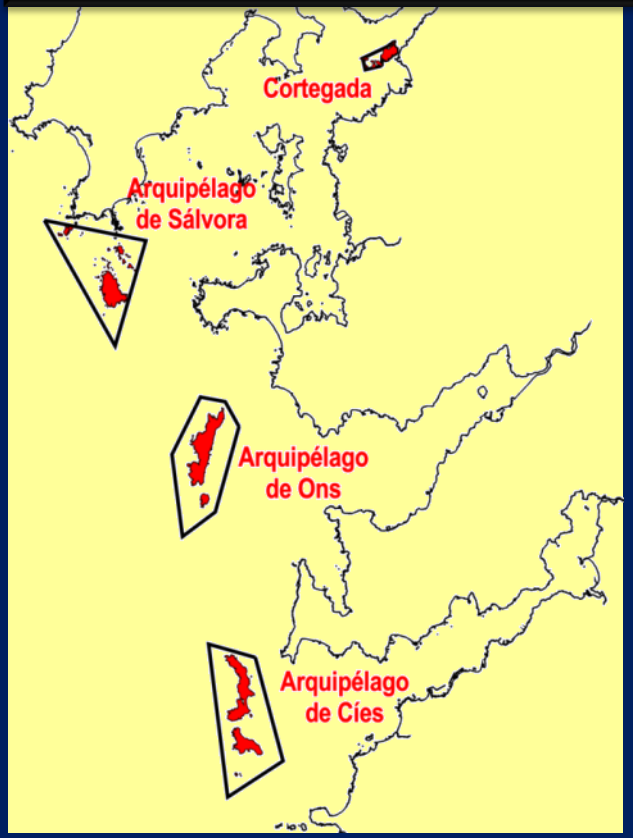

O Convenio OSPAR ten por obxecto previr e eliminar a contaminación así como protexer o ámbito mariño do Nordés Atlántico dos efectos negativos da actividade humana.

REXIÓNS BIOXEOGRÁFICAS

ESPAÑA

4 Rexións: Alpina, atlántica, mediterránea e macaronésica

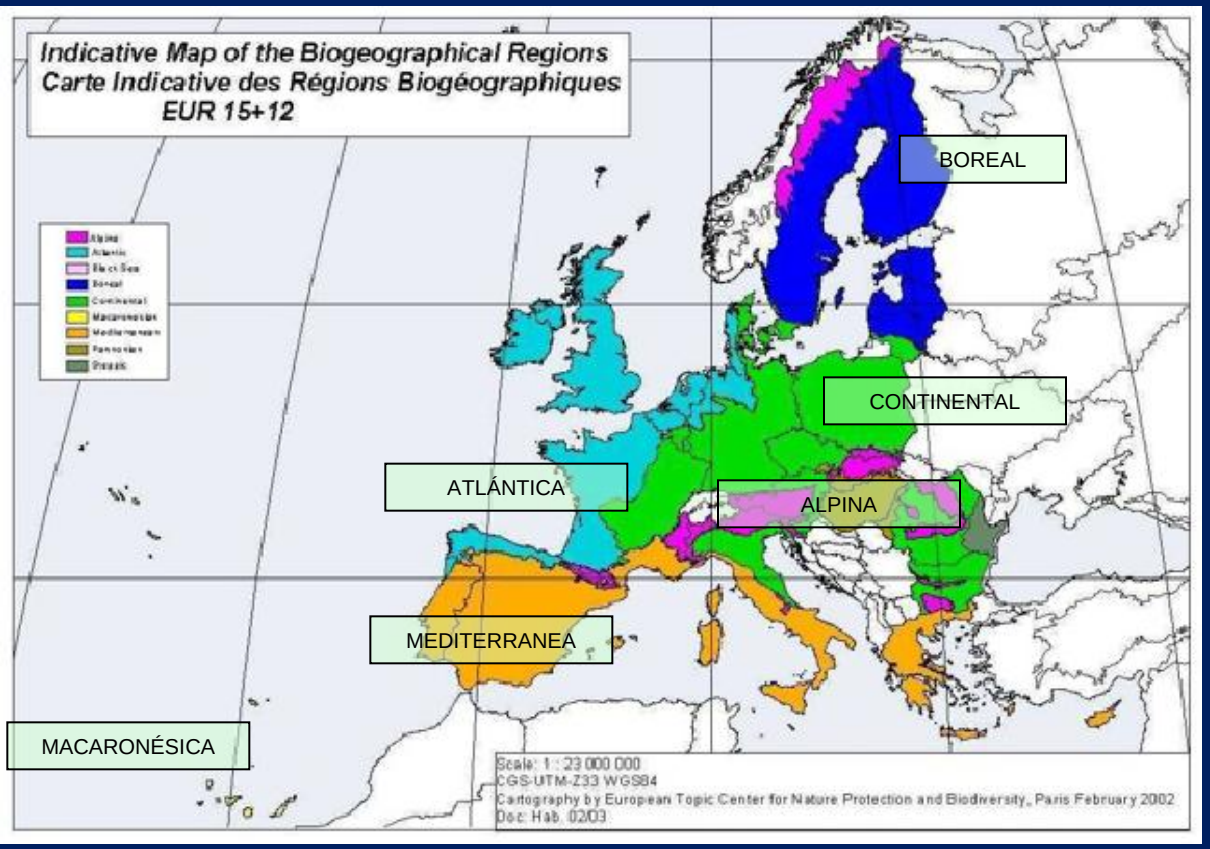

GALICIA

2 Rexións: atlántica e mediterránea

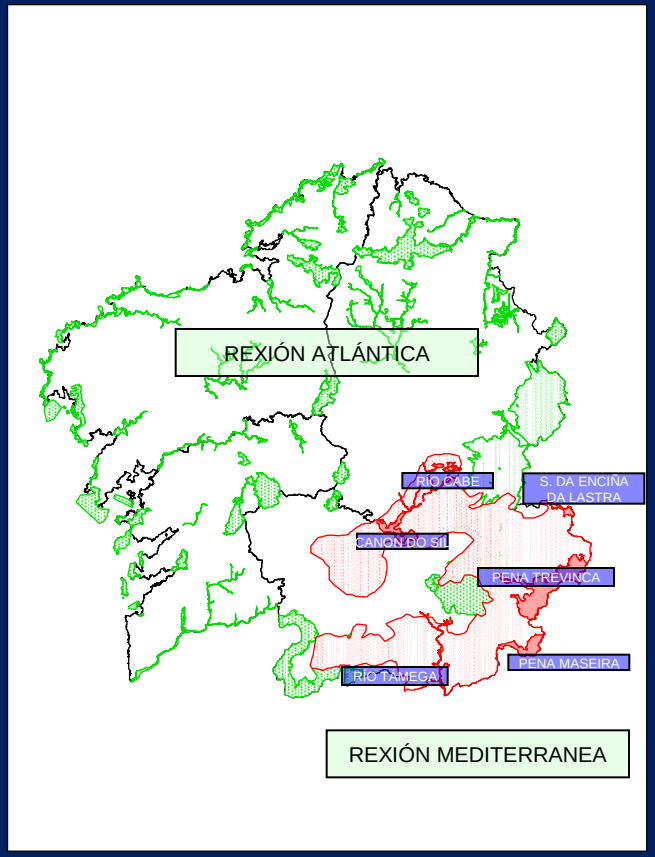

Areas Protexidas

- Espazos Naturais
  - Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
  - Lei 9/2001 de Conservación da Natureza
- Instrumentos de xestión
  - Espazos de ámbito da Unión Europea
    - 4.- Rede Natura 2000 (LIC, ZEPA & ZEC)

REDE NATURA 2000

Lugar Importancia Comunitaria

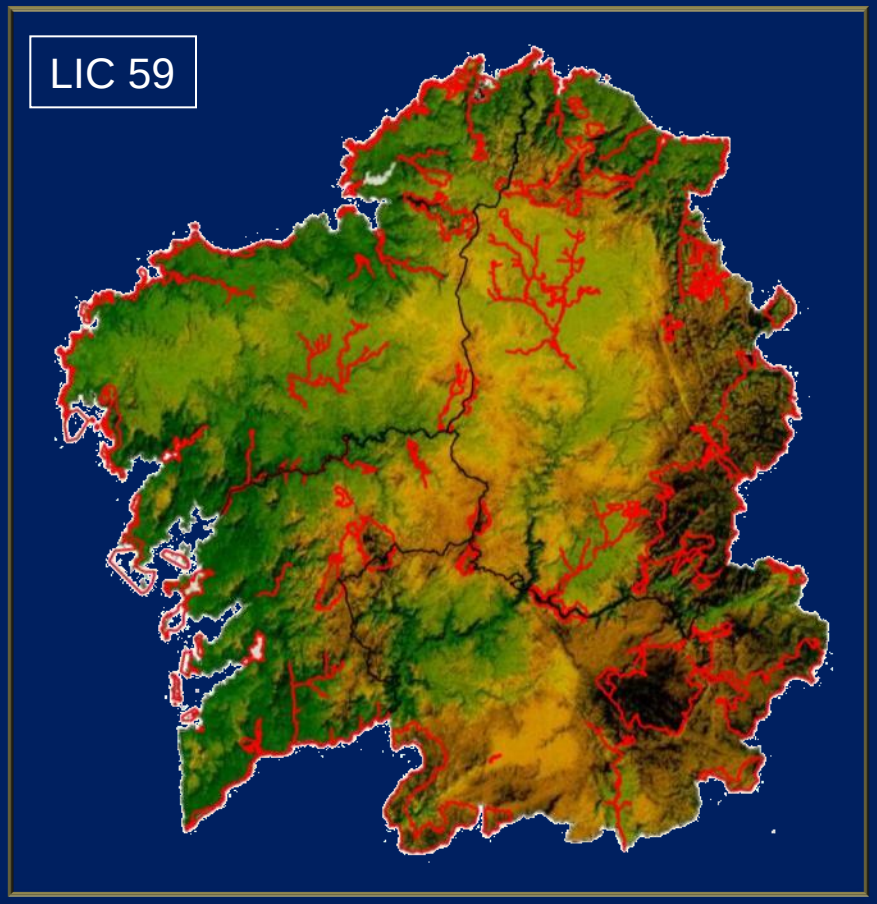

Zonas de Especial protección para as Aves

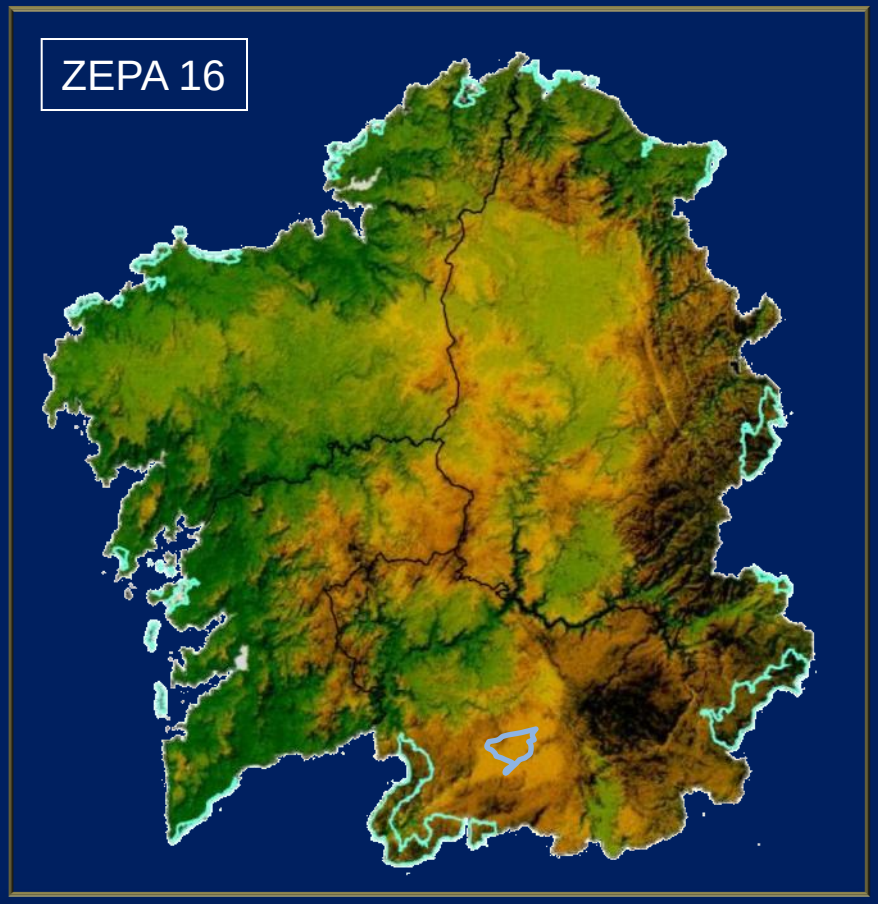

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
- Lei 9/2001 de Conservación da Natureza

Espazos de ámbito Estatal/Autonómico

5.- Parques (Parque Nacional, Parques Naturais)

6.- Monumento Natural

7.- Paisaxe Protexida

Parques

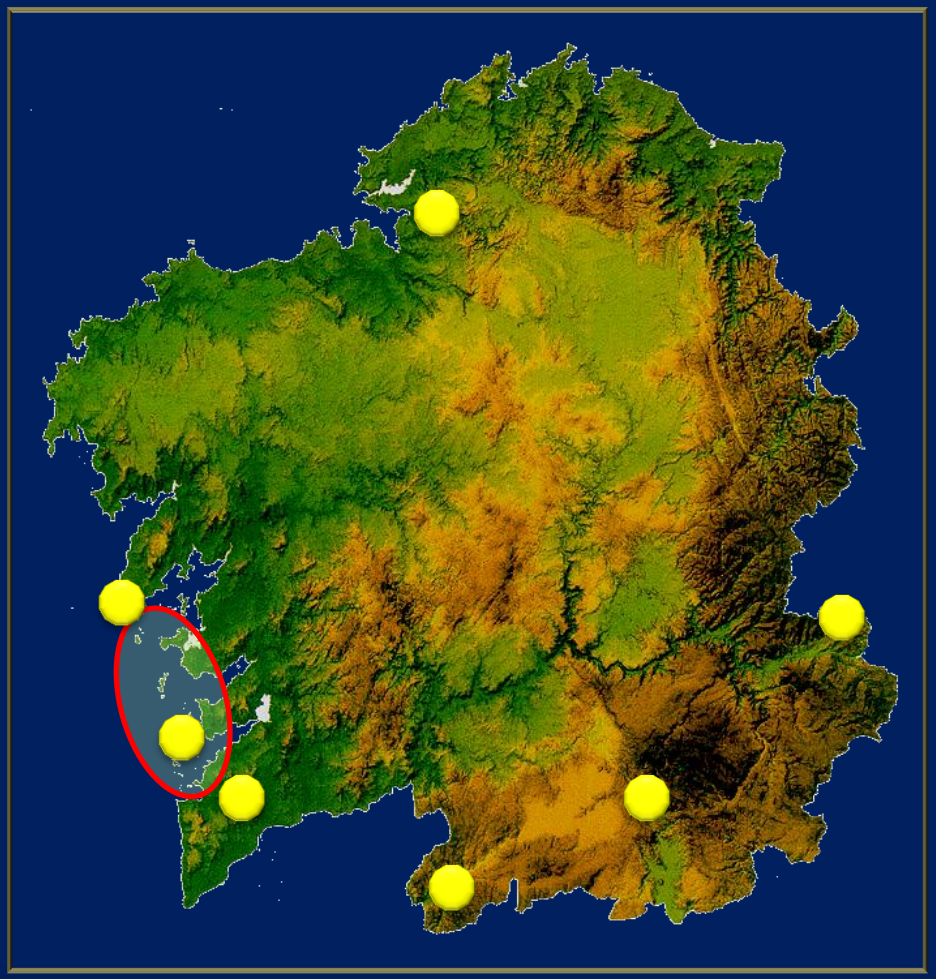

Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia	8.496 ha
Parque Natural de Monte Aloia	746 ha
Parque Natural das Illas Cies	990 ha
Parque Natural de Corrubedo	996 ha
Parque Natural das Fragas do Eume	9.126 ha
Parque Natural da Enciña da Lastra	3.151 ha
Parque Natural do Invernadeiro	5.722 ha
Parque Natural da Baixa-Limia Serra do Xurés	29.345 ha
	50.076 ha

Galicia	
Area continental	2.957.509,0 ha
Area litoral – marina (-100m)	396.846,5 ha
Total Continental e Litoral	3.354.355,5 ha

Monumentos Naturais

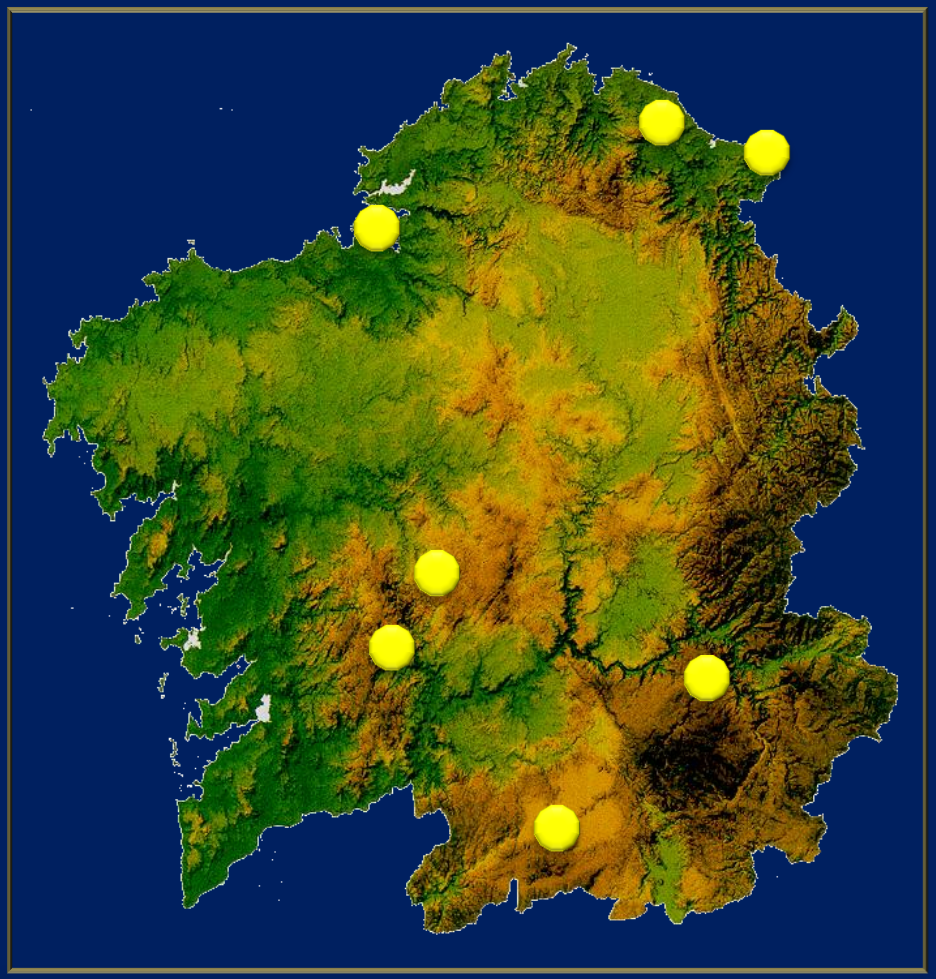

Costa de Dexo	266,00 ha
Souto da Retorta (Eucaliptal de Chavín)	3,20 ha
As Catedrais	28,94 ha
A Fraga de Catasos	4,50 ha
O Souto da Retorta	1,80 ha
A Carballa da Rocha	0,63 ha
A Serra de Pena Corneira	998,00 ha
	1.303,03 ha

Galicia	
Area continental	2.957.509,0 ha
Area litoral – marina (-100m)	396.846,5 ha
Total Continental e Litoral	3.354.355,5 ha

Paisaxe Protexida

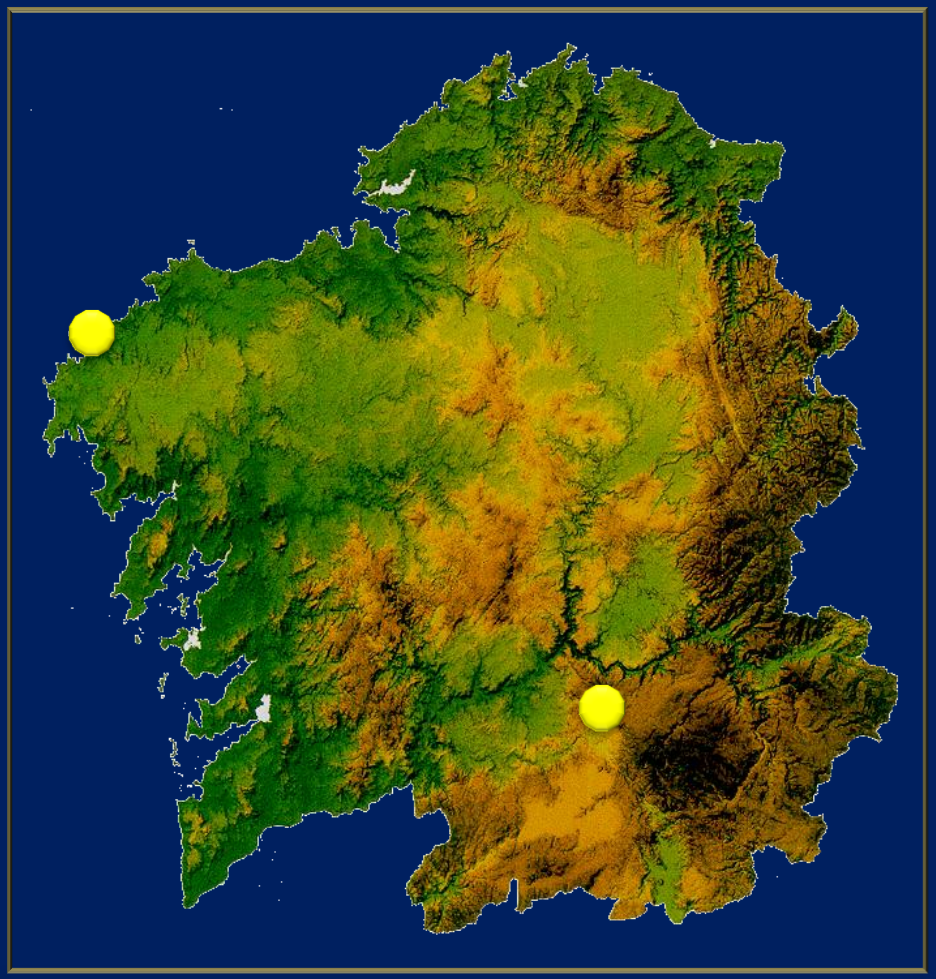

Penedos de Pasarela e Traba	212,00 ha
Val do río Navea	691,00 ha
	903,00 ha

Galicia	
Area continental	2.957.509,0 ha
Area litoral – marina (-100m)	396.846,5 ha
Total Continental e Litoral	3.354.355,5 ha

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- **Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade**
- **Lei 9/2001 de Conservación da Natureza**

Espazos de ámbito Autonómico

8.- Humidal Protexido

9.- Zona de especial protección dos valores naturais

10.- Espacio natural de interese local

11.- Espacio privado de interese natural

Humidais Protexidos

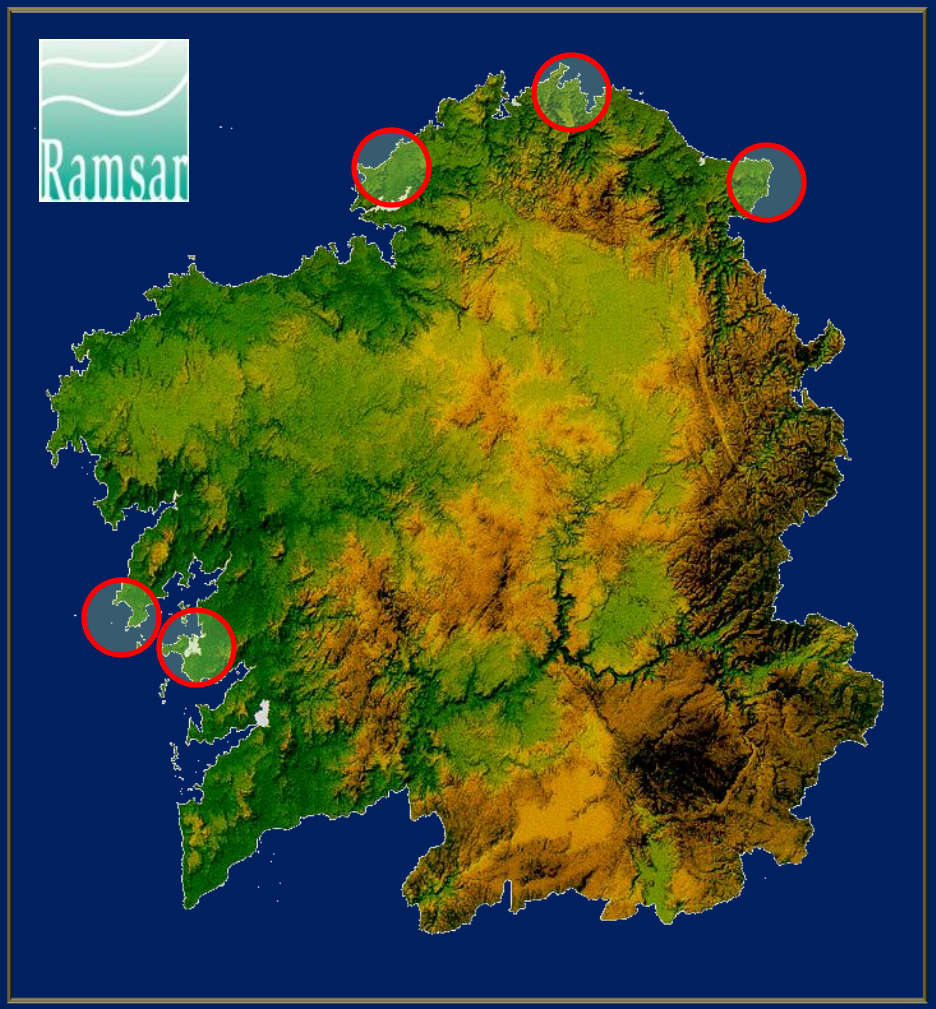

Os humidais de Importancia Internacional (Humidais da lista de Ramsar), foron declarados posteriormente como Humidais Protexidos.

Humidal de Importancia internacional - Humidal Protegido

Humidal de Importancia internacional - Ramsar

Humidal	Declaración BOE	Modificación BOE	Natura 2000 LIC	Natura 2000 ZEP	Humidal Protegido DOG
Complexo Umia-Grove	05/12/1989	----	●	●	07/06/2004
Rías de Ortigueira e Ladrido	05/12/1989	----	●	●	07/06/2004
Complexo de Corrubedo	26/03/1993	----	●	●	07/06/2004
Lagoa e Areal de Valdoviño	26/03/1993	24/02/2006	●	●	07/06/2004
Ría do Eo	04/10/1994	----	●	●	07/06/2004

Humidal de Importancia internacional - Ramsar: BOE: datas de declaración e modificación da publicación do Acordo Consello de Ministros no BOE. Humidal Protexido: DOG: data da publicación da declaración do Decreto 110/2004. Espazo incluído parcial ou totalmente dentro da Rede Natura 2000 (●)

Galicia	
Area continental	2.957.509,0 ha
Area litoral – marina (-100m)	396.846,5 ha
Total Continental e Litoral	3.354.355,5 ha

ZEPVN

As Zonas de Especial Protección dos Valores Naturais (ZEPVN), é a figura de espazo natural que maior superficie inclúe en Galicia. Como ZEPVN declaráronse todos os espazos naturais que conforman a Rede Natura 2000, así como o espazo Miño-Neira.

ENIL & EPIN

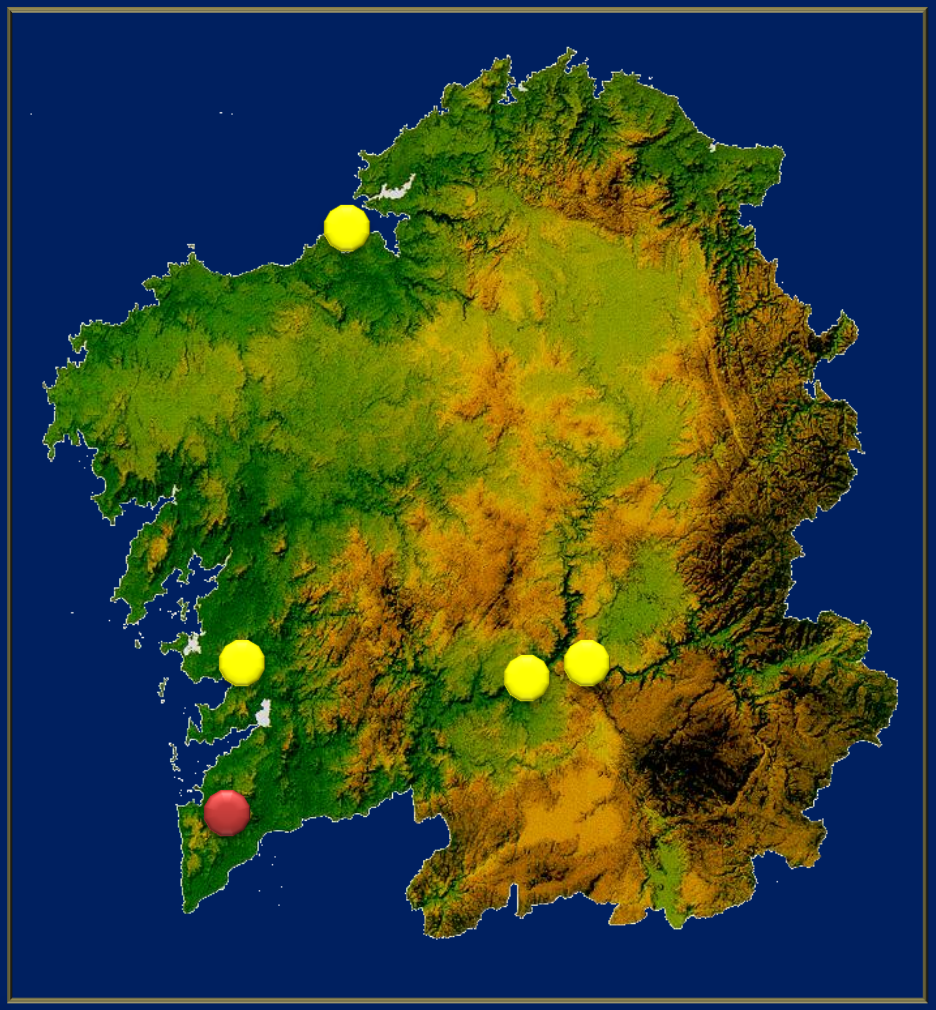

Espazo Natural de Interese Local (ENIL)

A Voutureira (S. Cibrao das Viñas)	183,78 ha
Puzo do Lago (Maside)	37,60 ha
Illas de San Pedro (A Coruña)	10,30 ha
Xunqueira de Alba (Pontevedra)	67,00 ha
	298,68 ha

Espazo Privado de Interese Natural (EPIN)

Sobreirais do Faro (Oia)	9,72 ha

Os Espazos Naturais de Interese Local (ENIL) e os Espazos Privados de Interese Natural (EPIN) regúlanse a través da Lei 9/2001 e do Decreto 124/2005, do 6 de maio.

A Conservación da Biodiversidade

- Compoñentes
- Espazos Naturais
- Instrumentos de Xestión

Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade

Lei 9/2001 de Conservación da Natureza

Espazos Naturais

	Superficie das distintas categorías de espazos naturais			
	Total	Continental	Mariña	Número
Espazos de ámbito Internacional	625.963,6 ha	615.242,9 ha	10.720,7 ha	11
Espazos de ámbito da Unión Europea	389.831,0 ha	353.008,7 ha	36.822,3 ha	75
Espazos de ámbito Estatal/Autonómico	59.784,8 ha	52.445,0 ha	7.339,8 ha	17
Espazos de ámbito Autonómico	384.056,4 ha	347.213,5 ha	36.842,9 ha	85
Total (sen solapamento)	865.486,2 ha	854.977,0 ha	40.509,2 ha	188

Galicia	
Area continental	2.957.509,0 ha
Area litoral – marina (-100m)	396.846,5 ha
Total Continental e Litoral	3.354.355,5 ha

A Conservación da Biodiversidade

Espazos Naturais en España (Ano 2005). Excluidas as Reservas da Biosfera

Espazos Naturais				
EUROPARC-2005	Superficie	Superficie	%Protexido	%Protexido
CCAA	CCAA ha	Protexida ha	CCAA	Estado
Rexión Bioxeográfica Atlántica				
Galicia	2.957.509	389.831,00	**13,18**	**7,35**
Asturias	1.056.500	177.043,35	16,76	3,42
Cantabria	528.900	57.089,47	10,79	1,10
Euskadi	736.100	80.206,70	10,90	1,55
Rexión Bioxeográfica Mediterránea				
Andalucía	8.726.800	1.693.347,28	19,40	32,75
Aragón	4.766.900	110.946,00	2,33	2,15
Castilla y León	9.414.700	572.577,00	6,08	11,07
Castilla-La Mancha	7.922.600	238.889,03	3,02	4,62
Catalunya	3.193.200	691.605,83	21,66	13,37
Comunitat Valenciana	2.330.500	148.191,26	6,36	2,87
Extremadura	4.160.200	288.775,48	6,94	5,58
Illes Balears	501.400	12.251,90	2,44	0,24
La Rioja	503.400	184.224,70	36,60	3,56
Madrid	802.790	110.029,46	13,71	2,13
Murcia	1.131.700	80.238,00	7,09	1,55
Navarra	1.042.100	75.194,01	7,22	1,45
Rexión Bioxeográfica Macaronésica				
Canarias	727.300	302.399,40	41,58	5,85
Total España				
España	50.488.490	5.206.049,81	---	10,24

A nivel internacional (IUCN) considérase que alomenos un 10% do territorio debería estar designado como área protexida.

A Conservación da Biodiversidade

Ampliación da Rede Natura 2000

Tras la publicación en el año 2004 de las primeras listas oficiales de LIC y ZEPA, la Comision Europea, en coordinación con los estados miembros ha iniciado un proceso de revisión de las propuestas de cada una de las regiones biogeográficas.

En el marco de esta evaluación, la Dirección Xeral de Conservación da Natureza esta culminando los trabajos a fin fortalecer la propuesta gallega en relación con la representatividad de determinados tipos hábitats de carácter prioritario, cuya representación a nivel del conjunto de la región biogegráfica Atlántica se considera como insuficiente (turberas, bosques húmedos, brezales húmedos, etc).

Areas Protexidas

- Espazos Naturais
- Instrumentos de xestión

Areas Protexidas

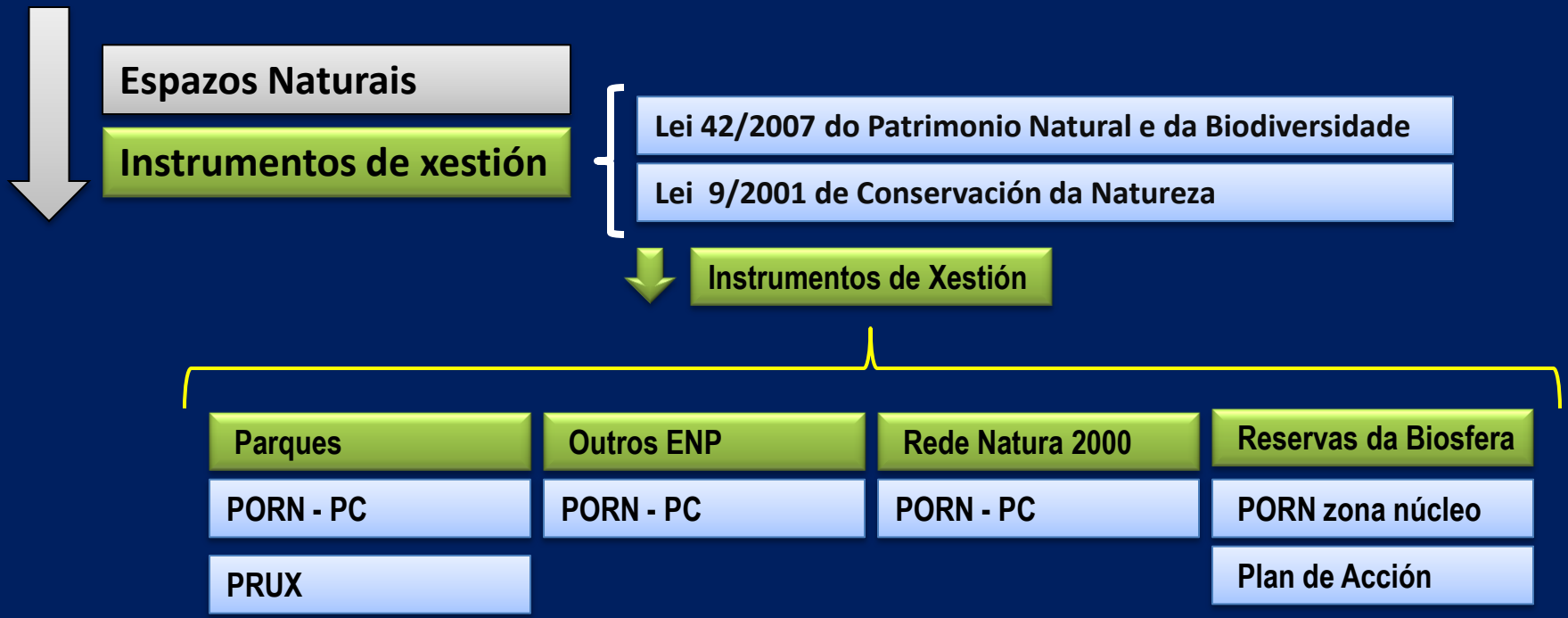

Intrumentos de xestión de espazos naturais: PORN: Plan de Ordenación dos Recursos Naturais. PRUX: Plan Reitor de Uso e Xestion. PC: Plan de Conservación. Plan de Acción = Plan de Desenvolvemento Sostible.

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- **Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade**
- **Lei 9/2001 de Conservación da Natureza**

Instrumentos de Xestión

A Directiva Hábitat (DC 92/43/CEE), a Estratexía de Biodiversidade Europea, e posteriormente a Lei 42/2007 do Patrimonio natural e da biodiversidade, modificaron sustancialmente os obxectivos de conservación e a configuración dos espazos naturais.

En consecuencia, abriuse un longo e complexo período de adecuación dos contidos dos plans de xestión, adaptándoos progresivamente ás novas políticas ambientais.

En Galicia, ao igual que noutras Comunidades Autónomas, o proceso de adaptación a formulo de forma prioritaria nos Parques e nos espazos da Rede Natura 2000.

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
- Lei 9/2001 de Conservación da Natureza

Instrumentos de Xestión — Parques

Parque	PORN		PRUX	
Parque Nacional das Illas Atlánticas de Galicia	1999	Actualizado	---	En actualización
Parque Natural de Monte Aloia	2001	Actualizado	2009	Actualizado
Parque Natural de Corrubedo	1992	En actualización	---	
Parque Natural das Fragas do Eume	1996	En actualización	---	En elaboración
Parque Natural da Enciña da Lastra	2002	En actualización	---	
Parque Natural do Invernadeiro	1999	En actualización	---	
Parque Natural da Baixa Limia –Serra do Xurés	2009	Actualizado	1998	En actualización

Areas Protexidas

Espazos Naturais

Instrumentos de xestión

- Lei 42/2007 do Patrimonio Natural e da Biodiversidade
- Lei 9/2001 de Conservación da Natureza

Instrumentos de Xestión

Rede Natura

Na actualidade estase a finalizar a redacción do Plan Director da Rede Natura 2000. Este plan inclúe a totalidade dos espazos declarados como LIC e ZEPA.

O Plan Director formúlase como un marco global para a xestión e o fomento das actividades sostibles en conformidade cos obxectivos establecidos pola DC 92/43/CEE e pola lexislación estatal e autonómica.

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

Actuacións da Dirección Xeral de Conservación da Natureza

ESTRATEGIAS DE CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE

ENFOQUE PREVENTIVO

- Lei de aguas
- Lei del suelo
- Lei de montes
- Lei de protección del medio ambiente atmosférico
- Normativa de residuos
- etc

Instrumentos de avaliación derivados da Lei de protección ambiental de Galicia

- EIA
- EEA
- EINA
- AUTORIZACIONES DIRECTAS

ESTRATEGIAS DE CONSERVACIÓN DA BIODIVERSIDADE

ENFOQUE ACTIVO

CONSERVACIÓN DE HÁBITATS

CONSERVACIÓN DE ESPECIES

ESPAZOS NATURAIS PROTEXIDOS

MEDIDAS IN-SITU (medidas de xestión no hábitat donde vive. Ex: oso-plantar especies con baias)

MEDIDAS EX-SITU (medidas de recuperación da propia especie fora do lugar onde vive. Ex: cría en catividade en centros)

Eixes da Política de Conservación da Natureza

- Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade
- Eixe 2.- Conservación e xestión dos espazos naturais protexidos

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

- 1.1. Estratexia galega da biodiversidade
- 1.2. Conservación de especies ameazadas
- 1.3. Xestión de especies exóticas invasoras
- 1.4. Protección e conservación das árbores senlleiras
- 1.5. Benestar dos animais domésticos e salvaxes en catividade
- 1.6. Acceso a información sobre a Biodiversidade

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.1. Estratexia galega da biodiversidade

Resultado do compromiso asinado por diversos paises en Río de Xaneiro elaborouse na Comunidade Europea unha estratexia en materia de biodiversidade: a Estratexia Global Europea para a Biodiversidade (1992), documento que recolle os preceptos básicos do mencionado convenio. Esta estratexia europea establece unhas pautas xerais que lles brindan ás autoridades un rápido acceso ao fundamento das medidas e investimentos en biodiversidade e ás propostas.

Obxectivos

1. Elaboración dunha Nova Estratexia Galega de conservación e uso sostible da biodiversidade.
2. Elaboración dunha Estratexia Galega de especies exóticas invasoras

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.2. Conservación de especies ameazadas

O programa de conservación de especies ameazadas ten por finalidade acadar a superviviencia sostida a longo prazo no medio silvestre das especies de plantas e de animais que pola evolución das súas poboacións se atopan actualmente baixo ameaza da extinción na nosa Comunidade Autónoma.

Obxectivos

1. Aprobación de plans de conservación de especies ameazadas.
2. Implementar medidas de protección de especies ameazadas.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.2. Conservación de especies ameazadas

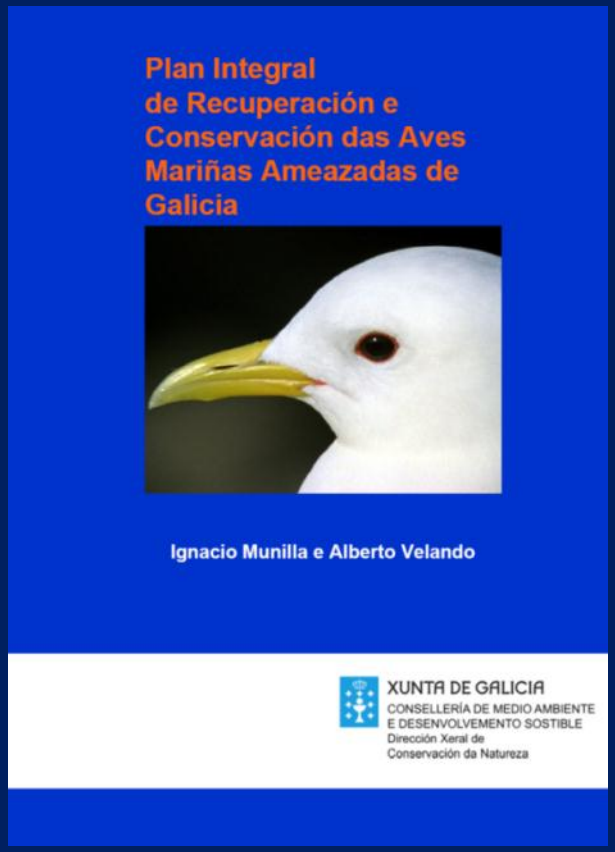

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.2. Conservación de especies ameazadas

FAUNA

Plan de conservación de *Galemys pyrenaics,* (Geoffroy.)
Plan integral de recuperación e conservación das aves nidificantes en cantís costeiros (*Uria aalge* Pontoppidan (poboación nidificante), *Phalacrocorax aristotelis* L. e *Rissa tridactyla* L.).
Plan de recuperación de *Emberiza schoeniclus* subsp. *lusitanica* Steinbacher.
Plan de recuperación de *Aquila chrysaetos* L.
Plan integral de recuperación e conservación de aves de cultivos extensivos (*Burhinus oedicnemus* L., *Tetrax tetrax* L., e poboación nidificante de *Vanellus vanellus* L.).
Plan de recuperación de *Margaritifera margaritifera* L.
Plan de conservación da píllara das dunas (*Charadrius alexandrinus* L.) en Galicia.
Plan de recuperación do mazarico (*Numenius arquata* L.) en Galicia (poboación nidificante).
Plan de recuperación do sapoconcho (*Emys orbicularis* L.).
Plan de conservación da perdiz charrela (*Perdix perdix* subsp. *hispaniensis* Reichenow).
Plan de recuperación do oso pardo (*Ursus arctos* L.) en Galicia.
Plan de recuperación da pita do monte (*Tetrao urogallus* subsp. *cantabricus* Castroviejo) en Galicia.
Plan de xestión do lobo en Galicia.

FLORA

Plan integral de recuperación e conservación de fentos ameazados de bosques de valgada (*Culcita macrocarpa* K. Presl, *Hymenophyllum wilsonii* Hooker, *Drypteris aemula* (Aiton) O. Kuntze, *Dryopteris guanchica* (Gibby & Jermy), *Hymenophyllum tunbrigense* (L.) SM, *Vandenboschia speciosa* (Willd.)
Plan de recuperación de *Isoetes fluitans*
Plan integral de recuperación e conservación das especies endémicas ameazadas das áreas de serpentinas de Melide (*Armeria merinoi* Nieto Feliner & Silva Pando, *Leucanthemum gallaecicum* R. Oubiña & S. Ortiz e *Santolina melidensis* (R. Oubiña & S. Ortiz)).
Plan integral de recuperación e conservación das especies vexetais en perigo de extinción da zona de Bergantiños (*Centaurea ultreiae* S. Pando e *Euphorbia uliginosa* Wellw. ex Boiss).
Plans de recuperación de flora hidrófita ameazada (*Eryngium viviparum* gay, *Hydrocharis morsus-ranae* L., *Luronium natans* (L.) Rafin, *Nymphoides peltata* (S.G. Melin) O. Kuntze).
Plan integral de conservación das algas calcáreas dos fondos de Maërl *(Lithothamnion coralloides* (P Crouan & H Crouan) P Crouan & H Crouan e *Phymatolithon calcareum* (Pallas) Adey & McKibbin).
Plan integral de recuperación e conservación da flora ameazada dos areais costeiros (*Omphalodes littoralis* Lemh. subsp. *gallaecica* Lainz, *Linaria arenaria* DC. e *Alyssum loiseleurii* P. Forum).
Plan de recuperación de *Iris boissieri* Henriques. e *Succisa pinnatifida* Lange (ndemismos galaicoportugueses de matogueiras).
Plan de recuperación da flora rupícola de terreos calizos (*Petrocoptis grandiflora* Rothm., *Rhamnus pumila* subsp. *legionensis* Rothm.).
Plan de recuperación da flora endémica galaico-portuguesa de brañas (*Genista ancistrocarpa* Spach. e *Rhynchospora modesti-lucennoi* Castrov.).
Plan de recuperación da flora ameazada de costa rochosa (*Rumex rupertris* Le Gall, *Crepis novoana* S. Ortiz, Soñora & R. Oubiña, *Linaria polygallifolia* Hoffmans & Link subsp. *aguillonensis* G Martínez & S Pando)
Plan de recuperación de *Erodium maritimum* L.L´Her.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.3. Xestión de especies exóticas invasoras

A introdución de especies animais ou vexetais exóticas con comportamento invasor, está considerada como a segunda causa de extinción de especies e o segundo problema ambiental, por orde de magnitude. Esta problemática atinxe enormes danos económicos en sectores relevantes como a agricultura, a pesca, o sector forestal.

Obxectivos

1. Elaboración dun Plan de medidas encamiñadas á erradicación ou ao control destas poboacións. centrado en:

1.1. Alerta erradicación temperá, e no seu caso contro das especies exóticas invasoras que supoñen un maior risco para a nosa biodiversidade.

1.2 Sensibilización da sociedade en relación a este problema.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.3. Xestión de especies exóticas invasoras

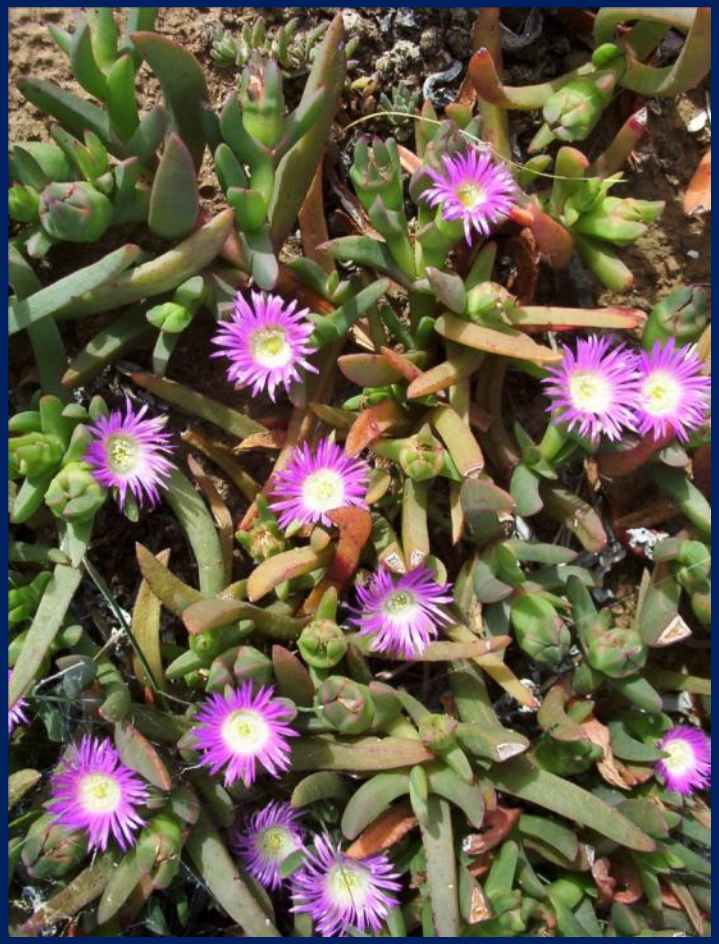

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.4. Protección e conservación das árbores senlleiras

Con independencia das medidas establecidas para a protección de especies ou unidades taxonómicas como tales, a conservación da nosa biodiversidade vexetal pasa tamén pola protección daqueles exemplares concretos ou rodais de árbores que contan con singulares valores naturais, culturais,científicos, didácticos, estéticos ou paisaxísticos. Estes exemplares senlleiros representan un valioso legado en un valor natural na medida de que se trata de exemplares que substituiron aos rigores dos tempos ou que contan cunhas particularidades.

Obxectivos

1. Mellora do estado de conservación das árbores senlleiras.
2. Actualización do catálogo con aqueles exemplares que presentan valores senlleiros.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.4. Protección e conservación das árbores senlleiras

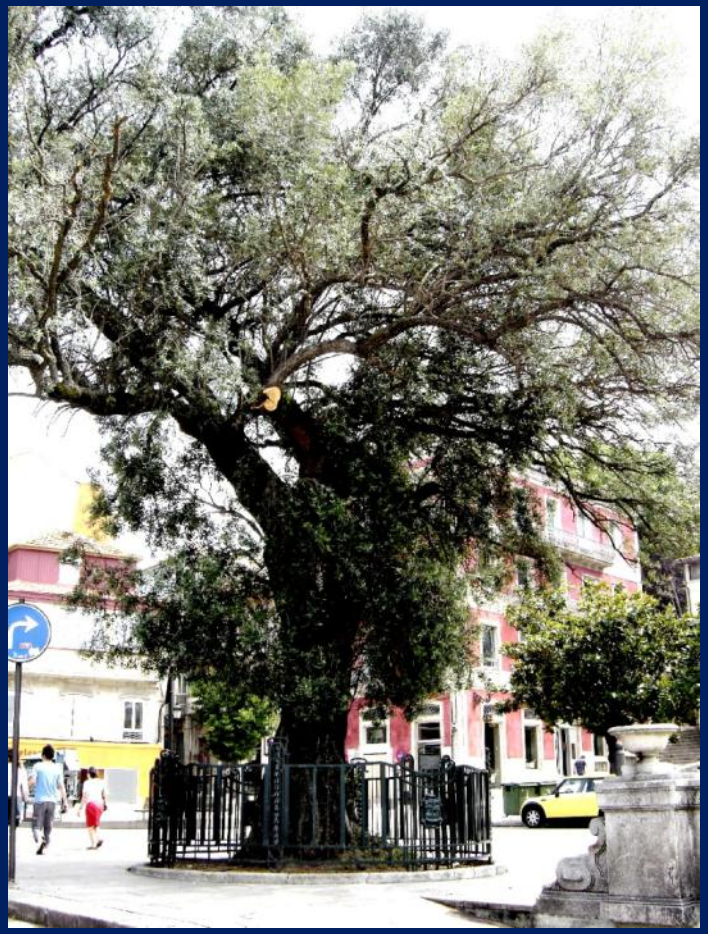

Noticias

PATRIMONIO DE MADEIRA VIVA

A importancia patrimonial das árbores galegas pasa a miúdo inadvertida en Galicia

Medio Ambiente

Santiago. Redacción 5 / 10 / 2005

Ligazóns

- Información sobre "Árboles monumentais no patrimonio cultural de Galicia"
- Web con ligazóns sobre árbores monumentais
- Lexislación sobre conservación da natureza no Ministerio de Medio Ambiente

Ulmeiras centenarias, castiñeiros de doce metros de circunferencia, os eucaliptos máis grandes do Estado ou especies exóticas que medran nos recantos dos xardíns pacegos... En Galicia temos unha chea de árbores que posúen uns valores que en ocasións as converten en auténticos elementos dun patrimonio a miúdo non abondo valorado.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.5. Benestar dos animais domésticos e salvaxes en catividade

O obxectivo deste programa trata de mellorar o benestar dos animais domésticos e salvaxes en catividade en Galicia mediante:

- Desenvolver un marco normativo axeitado para a protección animal.
- Favorecer a participación doutras entidades protectoras de animais mediante un marco de apoio para institucións e ONGs.
- Apoiar aos concellos na protección de animais domésticos.

Obxectivos

1. Regulación dos parques zoolóxicos da Comunidade Autónoma dacordo coa Lei 31/2003.
2. Diminuir un 25% o número de animais domésticos abandonados e mellora da situación de benestar dos animais abandonados recollidos.
3. Mellorar o marco normativo na materia.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 1.- Conservación da Biodiversidade

1.6. Acceso a información sobre a Biodiversidade

Seguindo as normativas relativas ao acceso á información ambiental, a Dirección Xeral de Conservación da Natureza mantén en internet e nas bases de datos de referencia a nivel Europeo, información sobre as compoñentes da biodiversidade galega.

A plataforma SITEB (Sistema de información territorial da biodiversidade) integra a maior parte de esta información, incluindo numerosas capas relativas ao medio físico, biodiversidade, xeodiversidade e áreas protexidas

http://inspire.xunta.es/siteb/acceso.php

SITEB

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

USC

IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

SITEB
Sistema de información territorial da biodiversidade

XUNTA DE GALICIA
Conselleria do Medio Rural
Dirección Xeral de Conservación da Natureza

BANCO DE DATOS ▸ Especies ▸ Consultar Especies

Última actualización: 24/09/2008

- PRESENTACIÓN
- INTRODUCIÓN
- BANCO DE DATOS
  - Territorio
  - Xeodiversidade
  - Especies
  - Ecosistemas
  - Espazos
- CARTOGRAFÍA
- DOCUMENTACIÓN

Consultar Especies

Descarga non dispoñible

Eryngium viviparum

Información Xeral | Bibliografía | Documentación | Espazos Naturais | AXUDA

INFORMACIÓN XERAL

GRUPO	Flora
FAMILIA	Umbelliferae
XÉNERO	Eryngium
NOME CIENTÍFICO	*Eryngium viviparum* J.Gay

ENDÉMICA	☐
EXTINTA	☐

INFORMACIÓN EN INTERNET

Información en Google | Flora Europea | Imaxes en Google | Lista Vermella UICN | UNED-WCMC

VER NO MAPA

STATUS DA SPECIE

INTERNACIONAL		EUROPEO		ESTATAL	GALEGO		OUTROS	
BERNA	I	DC 79/409		RD 439/90	CGEA	E	UICN 2004	
BONN		ORNIS	☐		REIG		MMA	EN
CITES		DC 92/43	II*,IV					

NOVA CONSULTA

© Xunta de Galicia, Consellería do Medio Rural

SITEB

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL
Dirección Xeral de
Conservación da Natureza

USC

IBADER
Instituto de Biodiversidade
Agraria e Desenvolvemento Rural

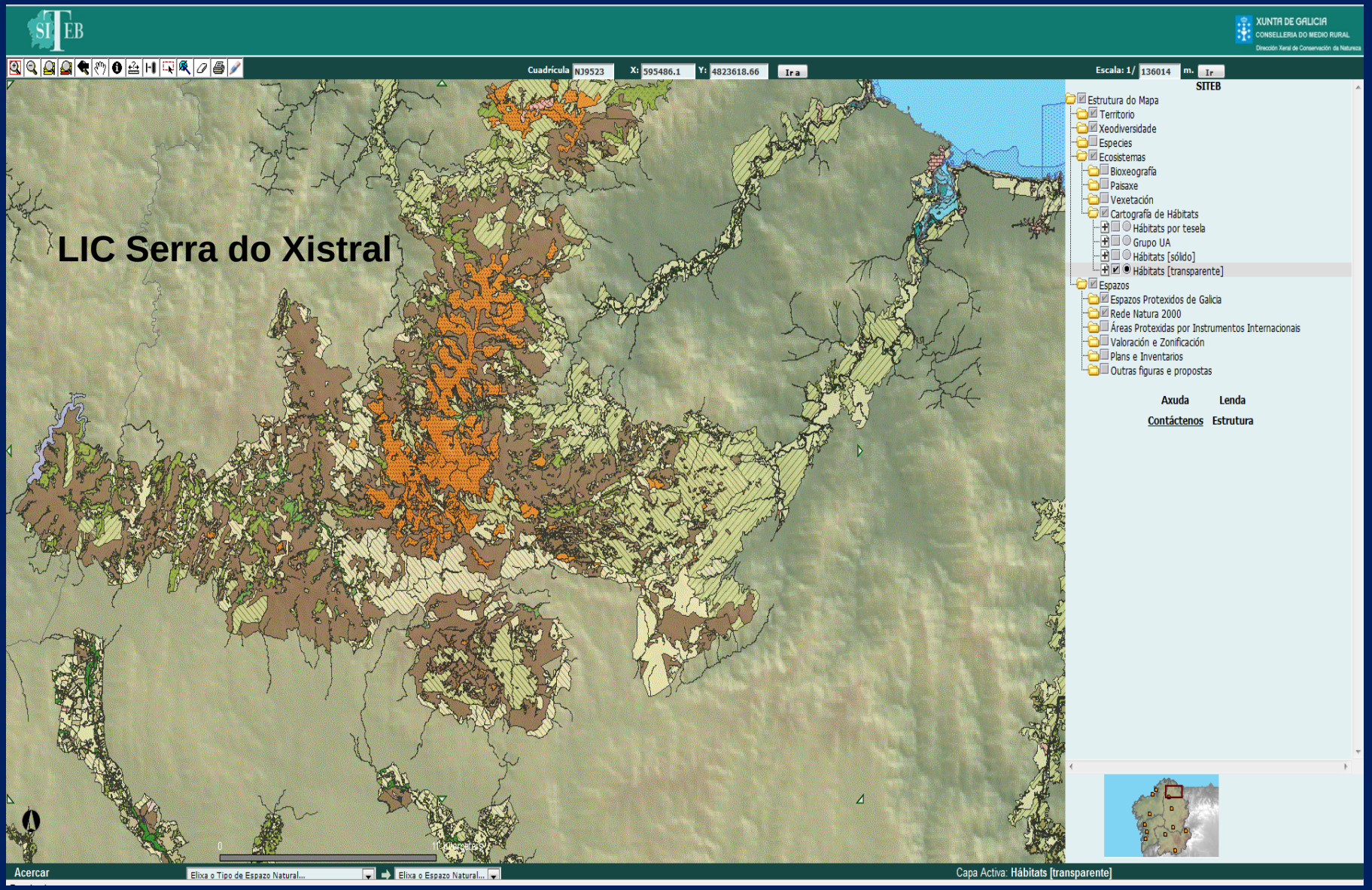

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 2.- Conservación e xestión dos espazos naturais protexidos

2.1. Incrementar a superficie terrestre protexida de Galicia, aumentando alomenos nun 4%, e completando os sistemas de áreas protexidas.

2.2. Mellorar a conservación e a xestión específica dos espazos naturais galegos

2.3. Mellorar o uso e desfrute do meido natural por parte da poboación.

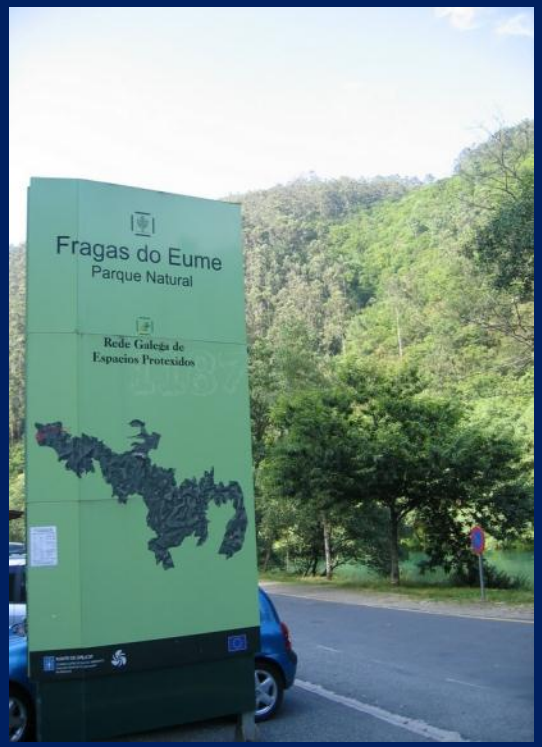

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 2.- Conservación e xestión dos espazos naturais protexidos

2.1. Incrementar a superficie terrestre protexida de Galicia, completando os sistemas de áreas protexidas.

Obxectivos

1. Ampliación da Rede Natura 2000.
2. Declaración de novos Parques Naturais.
3. Ampliación dos Parques existentes.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 2.- Conservación e xestión dos espazos naturais protexidos

2.2. Mellorar a conservación e a xestión específica dos espazos naturais galegos

De acordo coa DC 92/43/CEE, é preciso a aprobación de medidas administrativas regulamentarias ou contractuais na planificación dos espazos considerados LIC e ZEPA, 6 anos despois da designación.

É necesario dar un pulo ao planeamento dos recoursos naturais como base da conservación e do desenvolvemento sostible. Neste sentido vaise realizar un esforzo na revisión e adaptación dos Plans de Ordenación dos Recursos Naturais e na elaboración e aprobación dos Plans Reitores de Uso e Xestión dos principais espazos.

É preciso elaborar plans integradores de acción pública de desenvolvemento dos territorios de influencia dos Parques.

Obxectivos

1. Incremento do nº de espazos cun instrumento de planificación aprobado.
2. Elaborar un plan estratéxico para a optimización socioeconómica da Rede de espazos naturais de Galicia.
3. Modificar a Lei de Conservación da Natureza de Galicia.

Eixes da Política de Conservación da Natureza

Eixe 2.- Conservación e xestión dos espazos naturais protexidos

2.3. Mellorar o uso e desfrute do meido natural por parte da poboación.

É esencial que a sociedade coñeza e recoñeza os beneficios que as áreas protexidas proporcionan ao benestar das persoas.
A sociedade debe un recoñecemento ao mundo rural pola contribución á conservación da biodiversidade e demais valores naturais, empregando fondos de desenvolvemento rural, para a compensación en atención á variante medioambiental e comprometer actuacións de outra spolíticas transversais que contribúan ao desenvolvemento das poboacións.

Obxectivos

1. Aumento do número de visitantes aos espazos protexidos.
2. Mellora da calidade da oferta de uso na rede de espazos de Galicia.
3. Optimización socioeconómica da rede de espazos de Galicia.
4. Impulsar accións dentro da Rede Galega de Reservas da Biosfera.
5. Divulgar e transmitir á poboación a importancia da conservación para o benestar social.
6. Mellora dos servizos ambientais.

MOITAS GRAZAS